

Megaprojekter i Grønland, 1. marts 2019

Vittus Qujaukitsoq

Naalakkersuisoq for Finanser og Nordisk Samarbejde

Temaer

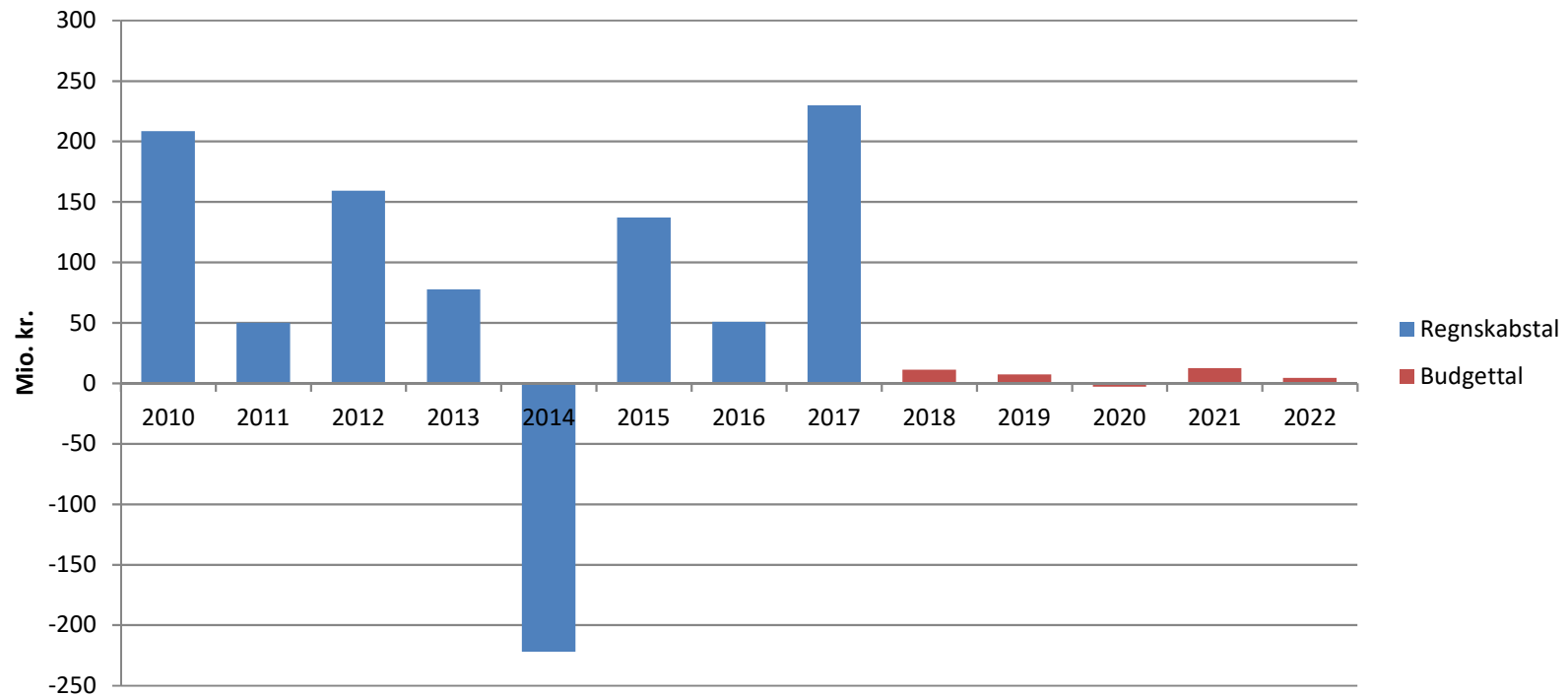
- En stærk offentlig økonomi
- Konjunktursituationen er god
- Arbejdsmarkedet, behov for øget tilgang
- Behov for en mere diversificeret økonomi
- Rammerne for finansiering af store projekter
 - Særligt om store offentlige projekter
- Mulighed for at stille spørgsmål

En sund offentlig økonomi ...

Overskud på landskassen (DA)

... baseret på ansvarlig finanspolitik,

Naalakkersuisuts mål for den økonomiske politik er:

- En selv bærende økonomi
- Uafhængighed af bloktilskuddet fra Danmark

Med følgende kortsigtede delmål

- Et likviditetsberedskab, der sikrer mulighed for at leve op til garantiere og forpligtelser
- En finanslov der er i balance eller udviser overskud over en 4 årig periode

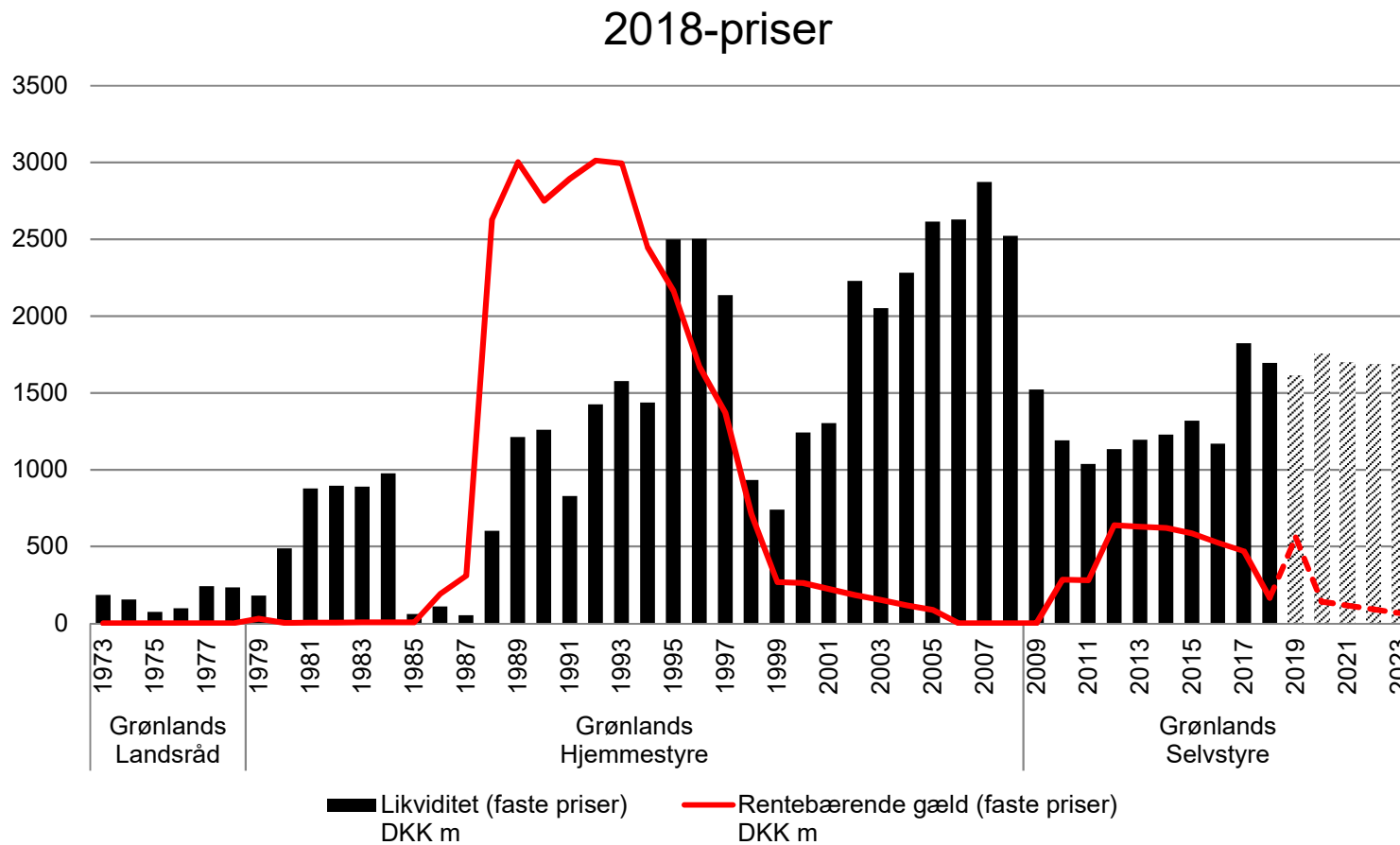
Og med følgende langsigtede delmål

- Udvide finanspolitisk holdbarhed over en længere periode
- Samfundsøkonomisk realvækst
- Omstilling til en flerstrengt økonomi

... en lav gæld og en høj likviditet

Hovedindsatser med finanslov 2019

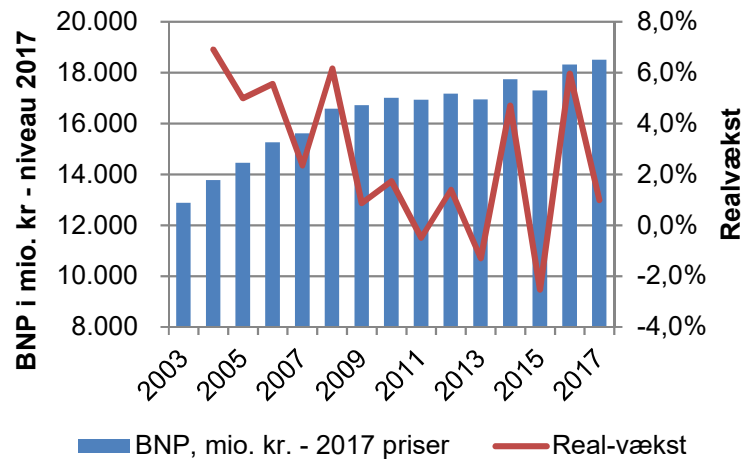
Første gang i mange år en finanslov med meget bredt flertal. Mål og indsatser:

- Effektiv offentlig sektor med borgeren i centrum
 - Forpligtelse på effektmåling, effektiviseringstiltag og udgiftsanalyser
 - Gældsrådgivning udbredes til hele landet og forebyggelse af ny gæld
 - Fællesoffentlige løsninger og flere digitale løsninger
- Øget selvforsørgelse
 - Flaskehalse i uddannelsessystemet reduceres – nye kollegier og flere lærepladser
 - Beskæftigelsesfradrag og reform af sociale ydelser, så mere attraktivt at arbejde
 - Tilpasning af indtægtsgrænse for pensionister, så fortsat attraktivt at arbejde
 - Fokus på tidlige, forebyggende indsatser på social og -sundhedsområdet
- Infrastrukturinvesteringer for at styrke erhvervsudvikling og binde landet sammen
 - Lufthavnsplanke samt forberedelse af regionale baner og havneanlæg
 - Ensprissystem implementeres fuldt ud, nu også i Kangerlussuaq i Narsarsuaq

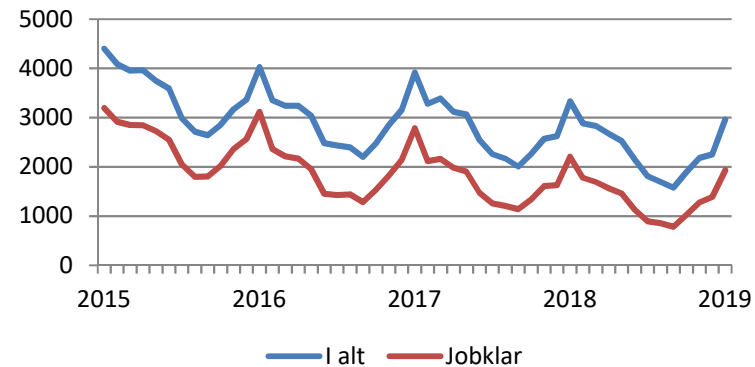
Vækst og faldende ledighed

BNP og vækst

- BNP i 2017 på 18,5 mia. kr.
- "Pæne" vækstrater i de senere år
- Konjunktursituationen er god

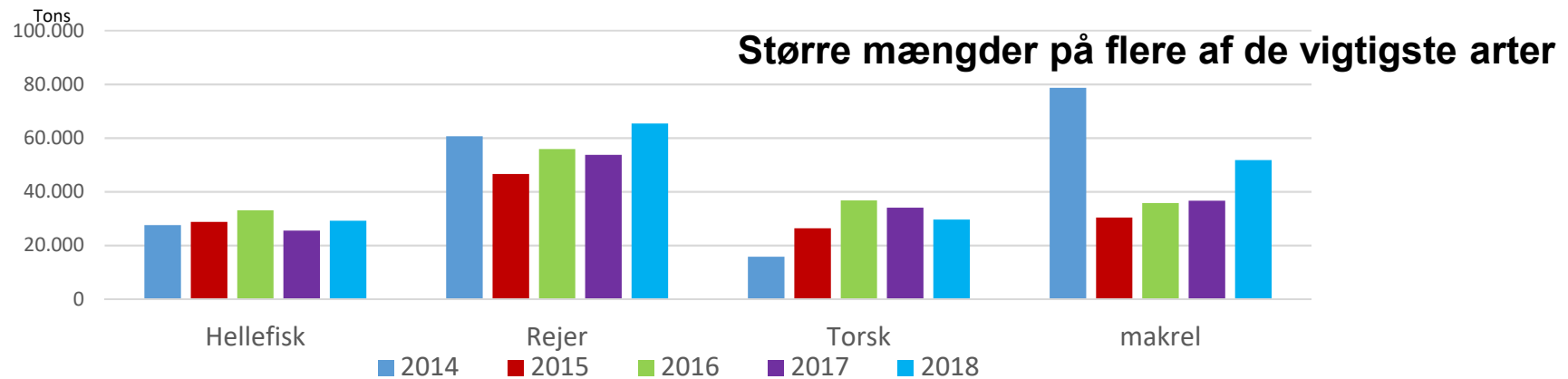
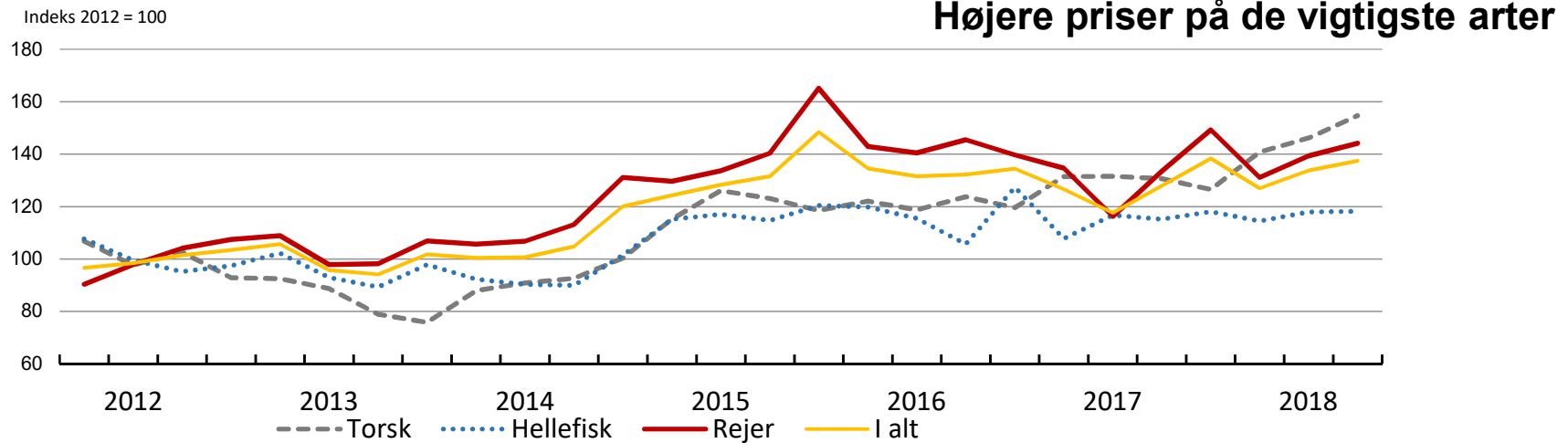
Registrerede arbejdssøgende - månedsfordelt fra jan. 2015 til jan. 2019

- Flere sektorer udviser tegn på arbejdskraftmangel
- Behov for
 - Opkvalificering
 - Ekstern rekruttering
 - Øget udbud af arbejdskraft
 - Sociale indsatser

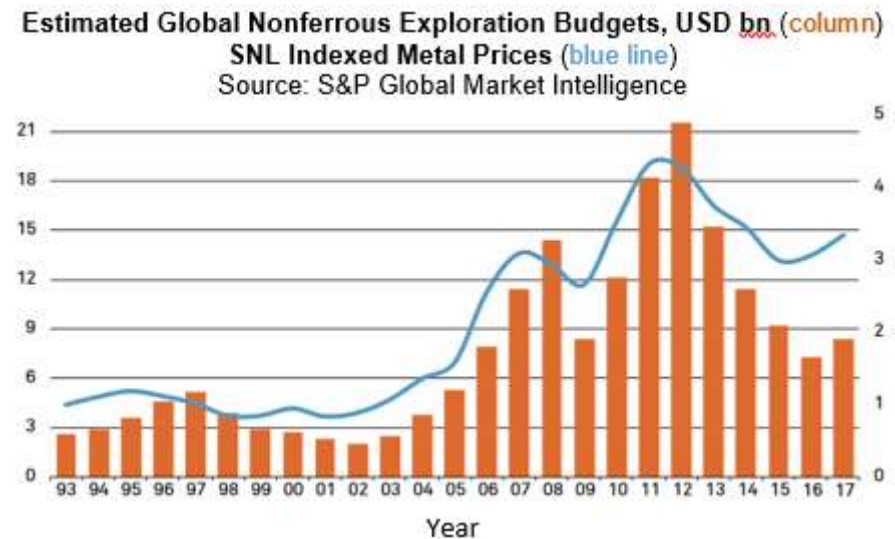
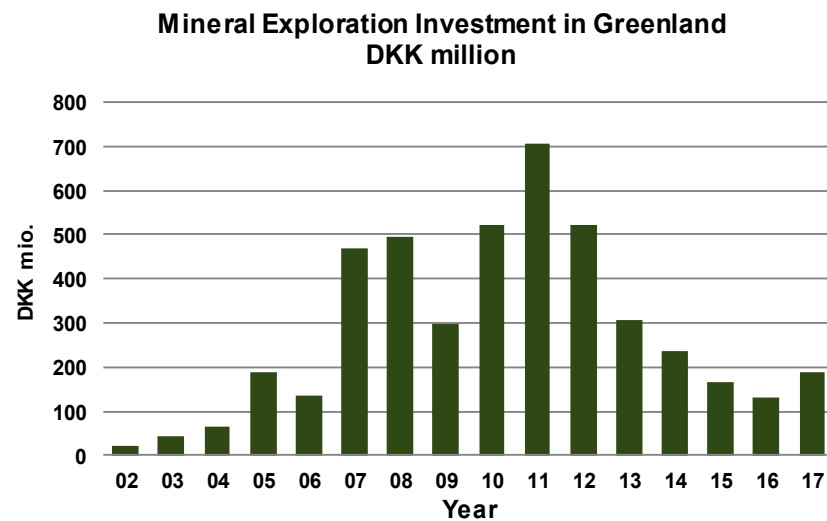
Stigende indtjening i fiskeriet

Råstofsektoren har et stort potentiale

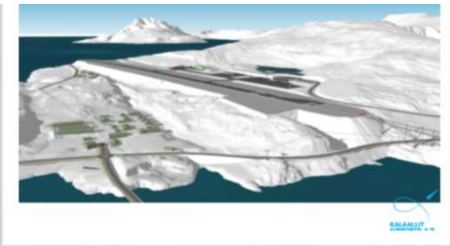
- Efterforskningsinvesteringer i minesektoren (venstre diagram) følger stigninger og fald i den globale efterforskningsaktivitet (højre diagram)
- Den globale efterforskningsaktivitet (orange søjler i diagrammet) har en tendens til at følge udviklingen i mineralpriserne (blå linje i diagrammet) med et års tidsforskydning

Lov om rammebetingelser for anlæg, drift og finansiering af international lufthavn i Nuuk og i Ilulissat samt regional lufthavn i Qaqortoq

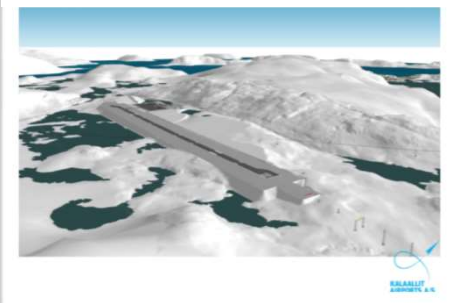
Nuuk - 2.200 meter

Ilulissat - 2.200 meter

Qaqortoq – 1.500 meter

Loven

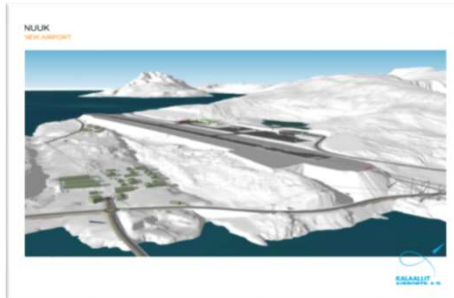
- Anlægsloven vedtaget af Inatsisartut 15. november 2018.

Lufthavnsfinansiering

- Staten indskyder 700 mio. kr. i KAIR. International A/S til anlæg af lufthavnene i Nuuk og Ilulissat.
- Staten yder lån og stiller garantier for i alt 900 mio. kr.

Aftalen med staten

Source: AirInsight and Rambøll A/S

- Erhvervsudvikling

- Selvstyret og staten indskyder kapital og projektmidler i Greenland Venture på 110 mio. kr. og i Vækstfonden på 110 mio. kr. til fælles investeringer i Grønland.
- Selvstyret og staten finansierer henholdsvis 22 mio. kr. og 198 mio. kr. af de samlede udgifter.
- Midlerne kan f.eks. anvendes til investering i turisme- og hotelprojekter.

Turisme – en anden sektor med stort potentiale

- Med gennemførelsen af lufthavnsinvesteringer for 3,4 mia. kr. skabes der basis for lettere adgang til landet – også for turister.
- Flere investorer indenfor hotel- og overnatningsfaciliteter har allerede annonceret planer – enkelte har iværksat investeringer – i lyset af den kommende infrastruktur.
- Også ”oplevelseskapaciteten” kan udvikles i de kommende år.
- I de økonomiske forudsætninger, der ligger bag beregningen af de samfundsøkonomiske konsekvenser af lufthavnsinvesteringerne er der af forsigtighedshensyn ikke indregnet nogen eksplosiv vækst i turisme.
- En høj turist vækst vil derfor være ”en behagelig overraskelse”.

Konjunkturudsigter og -styring

- Det går særdeles godt i disse år og i de kommende år forventes fortsat høj vækst
- Arbejdsgiverne melder mange steder dog mangel på arbejdskraft
- Lufthavnsbyggerier vil øge behovet både i anlægs- og driftsfasen:
 - Efterspørgsel på øget kapacitet og arbejdskraft ved catering, hotelbyggeri o.lign.
 - Forventet øget turismeudvikling i forlængelse af ny struktur fra 2023
 - Planlægningen skal starte nu
- Grønland er stadig meget afhængig af udviklingen i fiskeriet, som gør os sårbare:
 - Risiko for tilbagegang i den private sektor ved større prisfald
 - Risiko for underskud på offentlige finanser ved større prisfald
 - Behov for at sikre overskud på de offentlige finanser og foretage kloge investeringer
- Afgørende for målet om at opretholde de gode tider og for at øge selvforsørgelsen er, at
 - Flere tager en kompetencegivende uddannelse og
 - Flere kommer i beskæftigelse

Mulige store projekter i de kommende år

- Privat finansierede projekter
 - Minedrift
 - Råstofefterforskning
 - ...
- Offentligt finansierede projekter
 - Lufthavnsinvesteringerne
 - Anden infrastruktur f.eks. el- og vandværker m.v.
 - Fornyelse af skoler, byudvikling m.v. (kommunerne)
 - Den offentlige boligsektor (selvstyret/kommuner/offentligt ejede selskaber)
 - ...

Finansiering af offentlige projekter

- Budget- og regnskabsloven fastsætter i § 6 et krav til business-casen for offentlige investeringer i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter
- Kravet er, at projektets afledte
 - Brugerbetaling, reducerede offentlige udgifter eller afledte offentlige merindtægter mindst
 - Kan finansiere renter og afdrag på lån til projektet
- Dette gælder også hvis projektet finansieres ved indgåelse af
 - Finansielle leasingaftaler
 - Aftaler om offentlig privat partnerskab o.l.
- Med vedtagelsen af "Inatsisartutlov nr. 23. af 28. november 2018 om godkendelse af kommunalt ejede virksomheders anskaffelse, sikkerhedsstillelse og leje af visse ejendomme og anlæg" skal kommunalbestyrelsen sikre overholdelse af tilsvarende regler for det tilfælde, at et projekt gennemføres af et kommunalt ejet selskab.
- Større projekter skal jf. Finansdepartementets vejledning hvile på gennemførelse af samfundsøkonomiske analyser.

Konkret finansiering af offentlige investeringer

- Lufthavnsinvesteringerne for samlet 3,7 mia. kr. finansieret ved
 - Egenkapital fra Landskassen på op til 2,1 mia. kr.
 - Egenkapital fra staten på 0,7 mia. kr.
 - Statsligt genudlån på 0,45 mia. kr.
 - Statsgaranteret lån i NIB på 0,45 mia. kr.

- Mulig landskassefinansiering af eventuelle investeringer i f.eks. vandkraftværker
 - Udlånsbevilling fra landskassen til Nukissiorfiit ville være en mulighed
 - Det er den normale måde at finansiere Nukissiorfiits anlæg på
 - Det vil afhængig af beløb og tidspunkt kunne medføre et lånebehov for landskassen

Nation Building – en proces

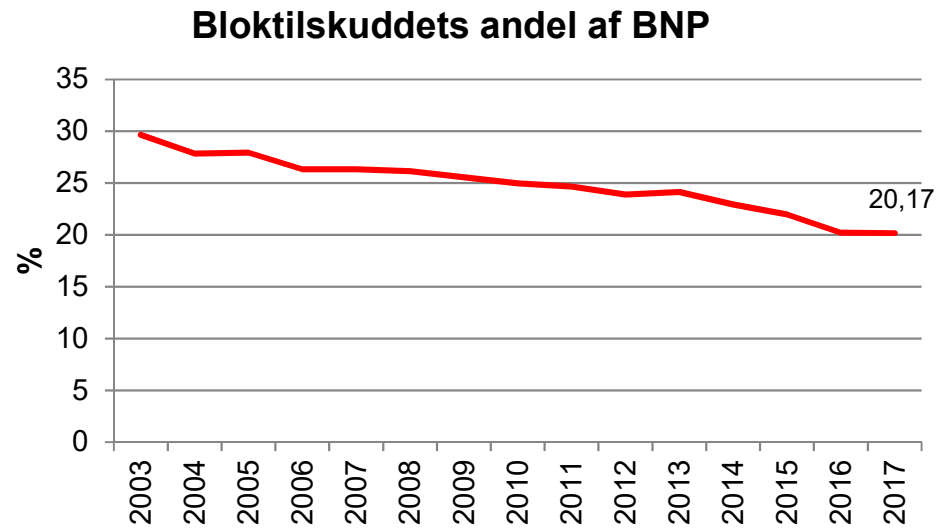
- Grønland skal udvikles til at blive økonomisk selv bærende
- Den enkelte kommunes økonomi skal hænge godt sammen
- Reel indtjening og vækst i virksomheder
- Den enkelte familie og borger gode indkomster
- Levedygtige bosteder

Men vi er på rette vej

- Overordnede mål for den økonomiske politik
 - En selv bærende økonomi
 - Uafhængighed af bloktilskuddet fra Danmark herunder at skabe økonomisk råderum til at overtage nye opgaver fra staten
 - Omstilling til en flerstrengt økonomi

Qujanaq

Det er kun fremtiden, vi kan lave om på. Lad os gøre det sammen!

Spørgsmål?